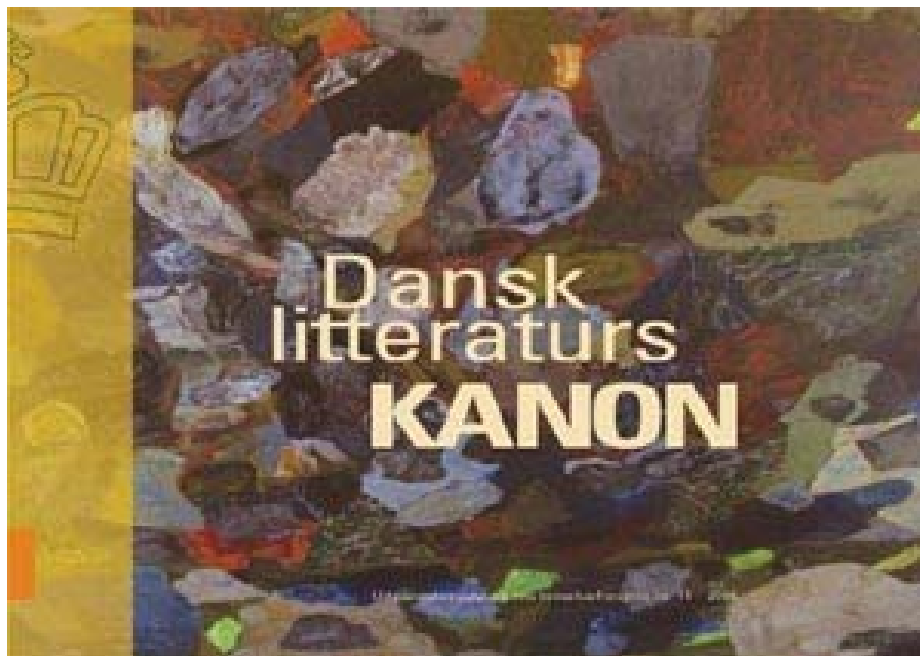

"KANON ER KANÓN I RUDERSDAL"

Læselystkampagne 2006

**I dékatalog for lærere
på mellemtrinnet
JUNI 2006**

Kanon er kanón i Rudersdal

Den fælles kanon

- Folkeviser
- Ludvig Holberg
- Adam Oehlenschläger
- N.F.S. Grundtvig
- Steen St. Blicher
- H.C. Andersen
- Herman Bang
- Henrik Pontoppidan
- Johannes V. Jensen
- Martin Andersen Nexø
- Tom Kristensen
- Karen Blixen
- Martin A. Hansen
- Peter Seeberg
- Klaus Rifbjerg

Tillæg til folkeskolen

- Danske folkeeventyr
- Johan Herman Wessel
- B.S. Ingemann
- Chr. Winther
- Jeppe Aakjær
- Thøger Larsen
- H.C. Branner
- Egon Mathiesen
- Halfdan Rasmussen
- Tove Ditlevsen
- Benny Andersen
- Cecil Bødker
- Ole Lund Kirkegaard

Kanon er kanón i Rudersdal

Forord

Idékataloget er udarbejdet i forbindelse med Læselystkampagnen 'Kanon er kanón i Rudersdal', som er nærmere beskrevet inde i hæftet, men det er vores håb, at også lærere, der ikke deltager/har deltaget i projektet, kan finde inspiration til kanonarbejdet her.

Før læsningen/lærerens egen optakt

Læreren må hos eleverne skabe kanonforventninger til arbejdet med kanonteksterne. Overrask eleverne med et stykke musik, vis dem en genstand eller et billede, læs højt i stearinlysets skær.

Fælles optakt for lærere og skolebibliotekarer

Kom og bliv mere inspireret af Trine May, forfatteren til bl.a. Kanongode fortællinger den 26.09.06 kl. 14.30 – 17.00.

Fælles optakt for eleverne

Optakt i Store sal ved Birkerød bibliotek for alle klasserne den 23.

oktober '06. Hans Laurens, fortæller fra Bestellers, sætter kampagnen i gang med et motiverende oplæg.

God fornøjelse!

Kampagnegruppen:

Margit Bruntse, skolebibliotekskonsulent, Birkerød
Tove Melton, pædagogisk medarbejder, netværk for læremidler, Søllerød
Lisbeth Skov Thorsen, læsekonsulent, Birkerød
Lis B. Rasmussen, læsekonsulent, Søllerød
Vibeke Lykke, børnebibliotekar, Birkerød
Kirsten Havelund, børnebibliotekskonsulent, Søllerød

Idékataloggruppen

Tovholder: Tove Melton, pædagogisk medarbejder, netværk for læremidler, Søllerød
Birgitte Reindel, skolebibliotekar, Birkerød
Michael Toubro, skolebibliotekar, Søllerød
Lisbeth Skov Thorsen, læsekonsulent, Birkerød
Lis B. Rasmussen, læsekonsulent, Søllerød
Vibeke Lykke, børnebibliotekar, Birkerød
Kirsten Havelund, børnebibliotekskonsulent, Søllerød

Kanon er kanón i Rudersdal

Indhold:

Selve projektet	side 5
Baggrund for projektet	
Formål	
Evaluering	
Samarbejde på tværs af kommunerne	
Generelt for alle klassetrin om arbejdet	Side 6
Arbejdet i teksterne	
Produktet	
Formidling	
"Rum" arbejdet kan foregå i uden for skolerne	
Værktøjer og web-baserede læremidler	
4.klassetrin	Side 8
Beskrivelse af projektdelen for 4. klasse	
Idéer til tekster for 4. klasse	
Idéer til arbejdet med teksterne i 4. klasse	
5. klassetrin	Side 10
Beskrivelse af projektdelen for 5. klasse	
Idéer til tekster for 5. klasse	
Idéer til arbejdet med teksterne i 5. klasse	
6. klassetrin	Side 12
Beskrivelse af projektdelen for 6. klasse	
Idéer til tekster for 6. klasse	
Idéer til arbejdet med teksterne i 6. klasse	
Søgning efter kanontekster	Side 14
Her kan du få hjælp og nyttige links	Side 15

Selve projektet

Baggrund

Bogen har i de senere år tabt terræn til de andre medier. Læsning er ikke længere den væsentligste kilde til oplevelse, viden og klogskab. Mange elever får ikke vedligeholdt deres læsefærdigheder efter det første møde med litteraturen.

Typisk knækker læsekurven for antallet af sikre læsere første gang i 3. klasse, og i 5. klasse holder mange børn for alvor op med at læse. Læseundersøgelser og statistikker viser, at ca. 20% af eleverne i 6. klasse har utilstrækkelige læsefærdigheder. Det tvinger ofte lærerne til at vælge lettere og kortere tekster og udtynde brugen af ældre litterære tekster.

Formål

- Med indførelsen af kanon i dansk litteratur er det nærliggende at arbejde på at implementere den på en levende og motiverende måde i litteraturundervisningen på mellemtrinnet.
- At eleverne oplever kulturarven som meningsfuld og spændende i et samvær omkring oplevelser, højtlesning, fortælling og samtale.
- At eleverne oplever, at litteraturen kan bibringe dem selvforståelse og være af betydning for deres identitetsdannelse.
- At øge elevernes lyst til at læse - også den ældre litteratur, hvilket giver eleverne mulighed for at kunne leve sig ind i andre universer - og finde ud af menneskelivets grundvilkår.

Evaluerings:

Det forventes, at de implicerede lærere evaluerer med eleverne mundtligt og ved hjælp af elevlogbøger og/eller portfolio.

Kampagnegruppen udarbejder spørgeskema som elever, dansklærere og skolebibliotekarer skal besvare efter projektets afslutning.

Samarbejde på tværs af kommunerne

I forbindelse med læselystkampagnen introduceres begrebet "**kanonvenner**". Det forventes, jf. projektansøgningen, at der foregår et samarbejde på tværs af kommunerne. Samarbejdet kan f.eks. bestå i:

- Mailudveksling: Anmeldelser af hinandens tekster, produkter mv., invitere til hinandens fremlæggelser/besøge hinandens klasser.
- Fælles udstilling af produkter og logbøger på folkebiblioteket i Birkerød og i Søllerød (aftaler træffes med henholdsvis Vibeke Lykke vl@birkebib.dk og Kirsten Havelund kirsten.havelund@sollerod.dk)

Der udarbejdes mailister for de deltagende klasser.

Generelt for 4., 5. og 6. klassesetrin om arbejdet

Arbejdet i teksterne

Udgangspunkt i det kendte: Bygge bro til fremmedartede og fjerne klassikere med afsæt i fortrolige nutidige udtryksformer og forestillinger. F.eks. udgangspunkt i et velvalgt klip fra en film eller nutidig sang/rap.

Almindeligt litteraturarbejde:

- Litterært sprog
- Litterære genrer
- Litterære personer/karakterer
- Hvordan en fortælling struktureres
- Fortælling i lyd og skrift
- Tekst og musik
- Tekst og billede

Dengang og nu – arkivere og aktualisere:

Sætte teksterne ind i en historisk sammenhæng, f.eks. samtidig musik og kunst, sammenligne med nutidige tekster og/eller hvad siger teksten os i dag?

Se film og lave filmanalyse. Sammenligne film/tekst

Om forfatteren og hans univers, f.eks. foto af Johannes. V. Jensen på motorcykel.

Generelt for 4., 5. og 6. klassesetrin om arbejdet

Idéer til produktet

- Dukketeater
- Dramatisering
- Tekster med illustrationer
- Video. Folkevise som musikvideo
- Anmeldelser

Idéer til formidling

- Udstille produkterne på skolerne og folkebibliotekerne,
- Opføre drama, sange mv. for kanonvenner, andre klasser, forældre
- Lægge på skolens intranet/hjemmeside
- Højt læsningskonkurrence blandt eleverne i klassen, evt. finale mellem alle 4 klasser
- Fortælletrappe, podium i skolens pædagogiske center, på folkebiblioteket

Idéer til hvilke "rum" arbejdet kan foregå i eller uden for skolen

- Kirke, kloster, slot, museum
- Lokalhistoriske steder, gravhøje
- Det offentlige rum, stationen, skolegården, biblioteket

Idéer til værktøjer, web-baserede læremidler mv.

- Programmet Photo-story kan downloades fra nettet
- www.dr.dk/skole (søg i værkstedet)
- www.emu.dk

Projektdelen for 4. klasse –

Fokus på dramatisering

Fælles optakt for 4. klasserne på Holte Bibliotek.

Alle medvirkende 4. klasser inviteres til en dramadag ved André Andersen, Historiebryggeriet. Alle børnene får i løbet af dagen mulighed for at stifte bekendtskab med forskellige dramatiske udtryk.

Idéer til tekster – 4. klasse

Grønt fra den obligatoriske kanon, rødt fra tillægskanonen.

H.C.Andersen: Den standhaftige tinsoldat eller andre eventyr. Film.

Folkeeventyr.

Kaare Bluitgen: Jeppe på bjerget. Erasmus Montanus.

Vibeke Stybe: Niels Klims underjordiske rejse

Ole Lund Kirkegaard: Gummi-Tarzan, Albert, Lille Virgil, Orla Frøsnapper

Brdr. Krohn: Peters jul.

Idéer til arbejdet i og med teksterne – 4. klasse, jf. fælles mål

Arbejdet i

Se det generelle afsnit

Arbejdet med

Dramatisere de udvalgte tekster (Evt. lave kulisser/dragter)

Meddigtning, rejsedagbog til Niels Klims rejse

Optage dramatiseringerne på video til kanonvenner

Skrive anmeldelser af teksterne til kanonvenner, evt. også af hinandens produkter

Projektdelen for 5. klasse –

Fokus på formidling af danske sange og salmer.

Fælles optakt for 5. klasser på Holte Bibliotek

Alle medvirkende 5. klasser inviteres til et showpræget og rappende oplæg af Per Vers om at arbejde med salmer og sange.

Idéer til tekster – 5. klasse

Grønt fra den obligatoriske kanon, rødt fra tillægskanonen.

Adam Oehlenschläger: Der er et yndigt land.

N.F.S. Grundtvig. Dejlig er den himmelblå.

Johannes V. Jensen: Hvor smiler fager den danske kyst
(Danmarkssangen).

H.C.Andersen: Jylland mellem tvende have. Film.

N. F. S. Grundtvig: Langt højere bjerge .

Johannes Ewald: Kong Christian.

B.S. Ingemann: I alle de riger og lande, I østen stiger solen op, Gud
ske tak og lov.

Trine May: Kanongode fortællinger (Genre serien)

Idéer til arbejdet i teksterne – 5. klasse

Se det generelle afsnit

Idéer til arbejdet med teksterne – 5. klasse

Meddigte.

Digte egne sange/salmer.

Digte nutidig udgave af en ældre sang/salme, f.eks. som en rapsang

Sammenligne ældre sange/salmer med nutidige sange, f.eks. rapsange

Sætte sangen/salmen ind i en historisk sammenhæng, f.eks. musik og billedkunst

Læse, synge og spille de udvalgte sange/salmer.

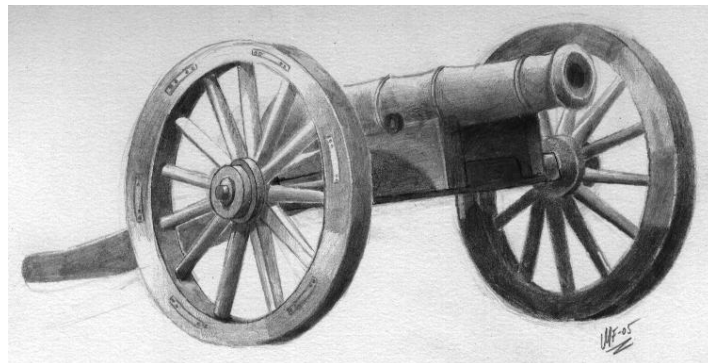
Illustrere eller opbygge miljø i tilknytning til indholdet i en sang/salme.

Fremstille musikvideo af . f.eks. folkevise.

Anmeldelser af tekster til kanonvenner, evt. også af hinandens produkter

Klassens digtsamling

Samarbejde med musiklærere

Projektdelen for 6. klasse – Fokus på fortælling og højtlesning

Fælles optakt for 6. klasserne på Birkerød Bibliotek.

Alle medvirkende 6. klasser inviteres til en fortælletime med Svend Erik Engh, historiefortæller og underviser. Med udgangspunkt i folkeeventyr lægger Svend Erik Engh, fortæller og forfatter, op til det videre litteraturarbejde med temaerne venskab, ærlighed, mod til at turde være sig selv.

Idéer til tekster – 6. klasse

Grønt fra den obligatoriske kanon, rødt fra tillægskanonen.

H.C.Andersen: Den grimme ælling

Valravnen. Folkeviser

Henrik Pontoppidan: Ørneflugt

Klaus Rifbjerg: Kesses krig

Folkeeventyr

Cecil Bødker: Vædderen

Cecil Bødker: Silas bøgerne

Jeppe Aakjær: Ole sad på en knold og sang

Idéer til arbejdet i og med teksterne – 6. klasse

I teksterne.

Se det generelle afsnit

Med teksterne

Meddigte

Læse, sammenligne og fortolke udvalgte tekster

Fortælle tekster, booktalk

Læse højt

Højtlæsningskonkurrence

Se flere idéer i det generelle afsnit side 6 og 7.

Endvidere henvises til Dansk litteraturs kanon, uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 11 – 2004. <http://pub.uvm.dk/2004/kanon/index.html>

Kanonlitteratur

Brug kanonlisterne som udgangspunkt, når du søger i fællessamlingerne og din egen skoles samling, f.eks. folkeviser eller forfatternavn.

Den fælles kanon

- Folkeviser
- Ludvig Holberg
- Adam Oehlenschläger
- N.F.S. Grundtvig
- Steen St. Blicher
- H.C. Andersen
- Herman Bang
- Henrik Pontoppidan
- Johannes V. Jensen
- Martin Andersen Nexø
- Tom Kristensen
- Karen Blixen
- Martin A. Hansen
- Peter Seeberg
- Klaus Rifbjerg

Tillæg til folkeskolen

- Danske folkeeventyr
- Johan Herman Wessel
- B.S. Ingemann
- Chr. Winther
- Jeppe Aakjær
- Thøger Larsen
- H.C. Branner
- Egon Mathiesen
- Halfdan Rasmussen
- Tove Ditlevsen
- Benny Andersen
- Cecil Bødker
- Ole Lund Kirkegaard

Her er der hjælp at hente:

- Din skoles pædagogiske center
- Fællessamlingerne, Birkerød PC 4599 0475
- Fælles Pædagogisk Center, Søllerød 4546 6580
- Folkebiblioteket, Børnebiblioteket, Birkerød 4599 0335
- Hovedbiblioteket, Børnebiblioteket, Søllerød, 4546 6620

Gode links

Kirker mv.

www.provsti.dk

Inspiration

www.genreserien.gyldendal.dk

Inspiration og undervisningsforslag

<http://www.emu.dk/gsk/fag/dan/inspiration/kanon/index.jsp>

En række filmklip

http://www.dr.dk/skole/kulturliv/tema/kanon_1875-1960/bang_herman/default.asp

Rapport fra kanonudvalget

<http://pub.uvm.dk/2004/kanon/index.html>

Nye prøvebekendtgørelser

http://hval.dk/web/bruger/eraun/ac_ida/dansk/03-proever/

Tidstypiske billeder til dansk litteraturs kanon

www.google.com (søg billeder og dansk litteraturs kanon)

Blandt andet kanon i litteraturhistorisk perspektiv

www.faktalink.dk (søg kanon i emneliste)

Kanon er kanón i Rudersdal

Redaktionen sluttet juni 2006

**Lay-out: Pædagogisk medarbejder Tove Melton,
Fælles Pædagogisk Center, Søllerød**

**Trykning: Teknisk servicemedarbejder Erling Lauge-Madsen,
Fælles Pædagogisk Center, Søllerød**